

Samohrani u **EU**

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost
Udruga za unapređenje kvalitete življenja „LET“

AUTORICE Iva Jovović
Hana Kutil
Katarina Radat

UREDNIKA Iva Jovović

GRAFIČKO OBLIKOVANJE AD Grafika

TISAK LDK

NAKLADA 100 primjeraka

IZDAVAČ Udruga za unapređenje
kvalitete življenja „LET“,
lipanj 2018.

*Izradu ove publikacije omogućilo je
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*

**Ministarstvo za demografiju, obitelj,
mlade i socijalnu politiku**

Sadržaj:

I.	Struktura obitelji u Europi	5
II.	Obitelj	7
1.	Djeca	7
1.1.	Roditeljska odgovornost	8
1.1.1.	Skrbništvo nad djecom i prava na posjećivanje	17
1.1.2.	Sudski postupak zbog skrbništva i prava na posjećivanje	18
1.1.3.	Priznavanje i izvršenje	19
1.2.	Otmica djeteta od strane roditelja	21
1.3.	Obiteljske naknade	24
1.3.1.	Cijela vaša obitelj živi u jednoj državi	28
1.3.2.	Vi i članovi vaše obitelji živite u različitim državama	29
1.3.3.	Razvedeni roditelji	30
1.3.4.	Gdje zatražiti obiteljske naknade?	30
2.	Parovi	33
2.1.	Brak	33
2.2.	Civilna i registrirana partnerstva	35
2.2.1.	Nevjenčani parovi	37
2.2.2.	Razvod i zakonska rastava	39
2.2.3.	Obveze uzdržavanja – potpora članovima obitelji	43
III.	Izvor	46

I.

STRUKTURA OBITELJI U EUROPI

Na razini cijele Europske unije vode se debate o demografskom starenju stanovništva i niskom natalitetu. Neki smatraju da bi se integracijom izbjeglica i migranata Europa mogla „pomladiti“ dok drugi smatraju da se Europa treba zatvoriti u svoje granice unutar kojih treba provesti snažne pronatalitetne politike koje često u sebi sadrže i nazadne ideje po pitanju reproduktivnih prava.

Eurostat je 1. lipnja 2018. godine objavio podatke o strukturi obitelji u zemljama Europske unije. U 2017. godini u Europskoj uniji živjelo je ukupno 220 milijuna kućanstava od kojih je gotovo trećina (65,4 milijuna) imala djecu, odnosno, uzdržavane mlade osobe. Najviše kućanstava s djecom imala je Irska (40%), dok je najmanje kućanstava s djecom bilo u Njemačkoj i Finskoj (22%).

Na razini Europske unije, polovina kućanstava s djecom ima samo jedno dijete (31 milijun), 40% ima dvoje djece (26 milijuna), dok 13% ima jedno dijete (8,5 milijuna kućanstava). Čak je 15% obitelji u Europskoj uniji jednoroditeljskog tipa, najviše samohranih roditelja je u Danskoj (čak 30% udjela u cjelokupnoj strukturi kućanstava s djecom), dok je najmanje samohranih roditelja u Hrvatskoj (6%).

II.

OBITELJ

1. DJECA

Partnerstvo sa sobom nosi brojna prava i obveze. I u tom se slučaju primjenjuju nacionalni i europski zakoni. Ovdje ćete pronaći sljedeće informacije:

- Roditeljska odgovornost
- Otmica djeteta od strane roditelja
- Obiteljske naknade

1.1. Roditeljska odgovornost

Kao roditelj odgovorni ste za odgoj, obrazovanje i imovinu svoje djece. Imate pravo i pravno ih zastupati. U svim zemljama EU-a majka automatski ima roditeljsku odgovornost za svoje dijete, kao i otac ako je majka s njim u braku. U većini slučajeva roditelji zajednički izvršavaju tu odgovornost.

Pravila o tome ima li otac koji nije u braku s majkom djeteta ista prava i odgovornosti ovise o zemlji.

NJEMAČKA

1. *Što znači “roditeljska odgovornost” u praksi? Koja su prava i obveze nositelja roditeljske odgovornosti?*

Pojam “roditeljska odgovornost” opisuje cjelokupnost prava i obveza roditelja u odnosu na dijete. Bitan element roditeljske odgovornosti je roditeljska skrb. Roditelji imaju dužnost i pravo na skrb za njihovo maloljetno dijete. Roditeljska skrb uključuje i brigu o djetetu i djetetovoj imovini, kao i zastupanje djeteta. Roditeljska odgovornost također uključuje i postupanje s djetetom i obvezu pružanja uzdržavanja prema djetetu.

2. *Tko općenito ima roditeljsku odgovornost nad djetetom?*

- a) *ako je dijete rođeno u braku,*
- b) *ako se roditelji ožene nakon rođenja djeteta,*
- c) *kada roditelji izjave da žele brinuti zajednički o djetetu,*

d) kad obiteljski sud odredi zajedničku roditeljsku skrb

Izjave o skrbi moraju biti službeno ovjerene, što se može učiniti u uredu za mladež ili kod javnog bilježnika i pod određenim uvjetima u diplomatskim misijama u inozemstvu. Ako roditelji ne daju izjave o skrbi i nisu u braku, majka sama ostvaruje roditeljsku skrb. Međutim, na zahtjev jednog roditelja, obiteljski sud može zajednički prenijeti skrb na oba roditelja, pod uvjetom da to nije u sukobu s najboljim interesom djeteta.

Njemački zakon pretpostavlja da interakcija djeteta s oba roditelja općenito služi djetetovoj dobrobiti i stoga jamči pravo djeteta na interakciju s oba roditelja.

Pravo pristupa omogućava roditeljima mogućnost viđanja i razgovora s djetetom u redovitim intervalima.

Što se tiče obveze uzdržavanja, ta je obveza načelno obvezna za oba roditelja. Roditelji mogu odabrati način na koji žele uzdržavati svoju djecu. Npr. možete odlučiti da uzdržavanje bude u smislu pomoći za smještaj, hranu, odjeću, itd.

Ako roditelji žive odvojeno, roditelj s kojim dijete odrasta, obično ispunjava svoj doprinos uzdržavanju brigom i odgojem. Novčane isplate se ne očekuju od ovog roditelja. Drugi roditelj, s druge strane, daje novčanu potporu.

3. *Ako se roditelji razvedu ili prekinu odnos, kako se rješava pitanje roditeljske odgovornosti u budućnosti?*

Ako roditelji imaju zajedničku roditeljsku skrb i žive odvojeno, zajednička roditeljska skrb će se nastaviti neovisno o tome jesu li oženjeni ili ne. Međutim, na zahtjev jednog roditelja, obiteljski sud može prenijeti roditelj-

sku skrb jedinom roditelju.

Čak i u slučaju razvoda, takva se odluka donosi samo na zahtjev roditelja, osim u slučajevima dobrobiti djeteta. Ako takva prijava nije zatražena, zajedničko roditeljsko tijelo nastavlja se.

4. *Ako roditelji ne mogu postići dogovor po pitanju roditeljske odgovornosti, koja je alternativa rješavanju spora a da se izbjegne izlazak pred sud?*

Ako roditelji ne mogu samostalno riješiti svoje sukobe, moguće je kontaktirati ured za socijalnu pomoć mladih ili davatelja besplatne socijalne pomoći. Tamo se roditelji savjetuju i pomažu u prelaženju njihovih problema. Baza podataka svih savjetovališta nalazi se na adresi <http://www.dajeb.de/> . Više informacija o obiteljskom posredovanju možete pronaći na adresi <http://www.bafm-mediation.de/>

5. *Ako roditelji izađu pred sud, o kojim pitanjima u vezi s djetetom može odlučivati sudac?*

Sudac može odlučiti o svim pitanjima roditeljske skrbi (uključujući postupanje i predaju) i uzdržavanje djeteta. Sudac mora raditi na konsenzualnom rješavanju sukoba u svakoj situaciji postupka. Nadalje, sud može odrediti sve mjere potrebne za sprječavanje opasnosti u cilju najboljeg interesa djeteta.

6. *Ako sud odluči da jedan roditelj treba imati isključivu skrb nad djetetom, znači li to da on ili ona može odlučivati o svim pitanjima u vezi s djetetom a da se prethodno ne savjetuje s drugim roditeljem?*

Uglavnom da. Roditelj koji nije skrbnik nema pravo na suodlučivanje. Međutim, ima pravo na druženje s djetetom, a ako ima legitiman interes, može zatražiti od drugog roditelja informacije o osobnim okolnostima djeteta.

7. *Ako sud odluči da roditelji trebaju imati zajedničku skrb nad djetetom, što to znači u praksi?*

Ako roditelji dijele zajedničku skrb za svoje dijete i ne žive odvojeno, moraju postići konsenzualno rješenje u svim pitanjima koja se odnose na roditeljsku odgovornost. Ako roditelji žive odvojeno, oni to moraju učiniti samo u pitanjima od velike važnosti za dijete. U pitanjima svakodnevnog života, roditelj s kojim dijete živi ima pravo na samostalno donošenje odluka.

8. *Kojem se sudu ili tijelu trebam obratiti ako želim podnijeti zahtjev za roditeljsku odgovornost? Koje se formalnosti moraju poštovati?*

Postupci koji se odnose na roditeljsku odgovornost redovito obrađuju obiteljski sudovi (odjeli lokalnih sudova). U zahtjevu se moraju navesti činjenice i dokazi na kojima se temelje dokazi i priložiti dokumente na koje se upućuje.

9. *Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?*

Građanin koji, prema svojim osobnim i ekonomskim okolnostima, ne može si priuštiti troškove postupka, ili može samo djelomično ili samo u obrocima, može, između ostalog, zatražiti pravnu pomoć za postupke

pred obiteljskim sudovima. Ovisno o dohotku koji se plaća, država će u cijelosti ili djelomično preuzeti vlastiti doprinos sudskim troškovima i troškovima svog odvjetnika u kontekstu pravne pomoći.

10. *Je li moguće uložiti žalbu protiv odluke o roditeljskoj odgovornosti?*

Da. Žalba se mora podnijeti u roku od mjesec dana od pisane obavijesti o odluci.

11. *Što trebam učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala i izvršila odluka o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sud u drugoj državi članici?*

Odluke o roditeljskoj odgovornosti izdane u jednoj od država članica EU (s iznimkom Danske) priznaju se u Njemačkoj na temelju Uredbe (EZ) br. 2201/2003 (tzv. Bruxelles II-a Uredba), bez posebne iznimke Metoda zahtjeva.

Adrese možete pronaći na adresi <http://www.bundesjustizamt.de/sorgerecht> - "nadležni sudovi" (njemački) ili <http://www.bundesjustizamt.de/custody-conflicts> - "Nadležni njemački sudovi" (engleski).

12. *Koje se pravo primjenjuje u postupku o roditeljskoj odgovornosti ako dijete ili stranke ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?*

Zakon koji se primjenjuje na roditeljsku odgovornost uređuje Haška konvencija o zaštiti djece (CISA), koja je stupila na snagu 1. siječnja 2011. za Njemačku.

IRSKA

1. *Što znači “roditeljska odgovornost” u praksi? Koje su prava i obveze nositelja roditeljske odgovornosti?*

Pravni pojam “roditeljska odgovornost” - koji se u Irskoj navodi kao “skrbništvo” - odnosi se na posjedovanje svih prava i obveza koje se odnose na dijete koje su dane po zakonu ili od strane suda ili na temelju zakonskog sporazuma. Nositelj roditeljske odgovornosti posjeduje prava skrbništva i pristupa među ostalima koji se odnose na dobrobit djeteta.

2. *Tko općenito ima roditeljsku odgovornost nad djetetom?*

Općenito, oženjeni roditelji djeteta imaju zajedničku roditeljsku odgovornost nad svojim djetetom. Gdje roditelji nisu u braku, majka je generalni nositelj roditeljske odgovornosti, ali otac djeteta može biti imenovan skrbnikom dogovorom između roditelja ili suda.

3. *Ako se roditelji razvedu ili prekinu odnos, kako se rješava pitanje roditeljske odgovornosti u budućnosti?*

Kada se roditelji djeteta razvedu ili razdvoje, skrbništvo i pristup dogovoru daje se na odluku roditeljima. Tamo gdje se ne može postići sporazum, roditelji mogu podnijeti zahtjev na sudu gdje sudac može odrediti skrbništvo ili pristupiti nalogima.

4. *Ako roditelji ne mogu postići dogovor po pitanju ro-*

diteljske odgovornosti, koja je alternativa rješavanju spora, a da se izbjegne izlazak pred sud?

Pojedinci mogu koristiti izvansudske metode rješavanja sukoba kao što su posredovanje/medijacija ili savjetovanje.

5. *Ako roditelji izađu pred sud, o kojim pitanjima u vezi s djetetom može odlučivati sudac?*

Sudac može odlučiti o svim pitanjima koja se odnose na dobrobit djeteta, uključujući, ali ne ograničavajući se na pitanja koja se odnose na skrbništvo.

6. *Ako sud odluči da jedan roditelj treba imati isključivu skrb nad djetetom, znači li to da on ili ona može odlučivati o svim pitanjima u vezi s djetetom a da se prethodno ne savjetuje s drugim roditeljem?*

Ne. Roditelj koji ima isključivo skrbništvo nad djetetom ima mogućnost odlučivanja o svakodnevnoj skrbi i kontroli djeteta, roditelj koji nije skrbnik posjeduje pravo na savjetovanje o svim pitanjima koja utječu na dobrobit djeteta, uključujući, ali ne ograničavajući se na, gdje se dijete treba obrazovati i gdje bi dijete trebalo živjeti.

7. *Ako sud odluči da roditelji trebaju imati zajedničku skrb nad djetetom, što to znači u praksi?*

Zajedničko skrbništvo se dodjeljuje roditeljima u slučaju neslaganja stranaka i omogućuje im da međusobno donose odluke koje se odnose na dobrobit djeteta. To ne znači da svaki roditelj ima pravo na jednako vrijeme s djetetom; već osigurava da oba roditelja imaju odgo-

varajuće dužnosti i obveze prema djetetu.

8. *Kojem se sudu ili tijelu trebam obratiti ako želim podnijeti zahtjev za roditeljsku odgovornost? Koje se formalnosti moraju poštovati?*

Obično stranke koje žele podnijeti zahtjev za roditeljsku odgovornost to čine pred Okružnim sudom; međutim, za određene prijave uz pomoć bračnih postupaka može biti potrebno primijeniti na "Circuit ili High Court". Visoki sud ima isključivu nadležnost u pitanjima otmice djece.

9. *Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?*

Da. Pravna pomoć dobiva se kroz program civilne pravne pomoći.

10. *Je li moguće uložiti žalbu protiv odluke o roditeljskoj odgovornosti?*

Da. Moguće je uložiti žalbu na odluku prvostupanjskog suda, odnosno sud u kojem je postupak započeo; međutim, obično nije moguće uložiti žalbu na presudu bilo kojeg žalbenog suda.

11. *Što trebam učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala i izvršila odluka o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sud u drugoj državi članici?*

Pojedinci koji pokušavaju provesti odluku o roditeljskoj odgovornosti trebaju se konzultirati s pravilima pojedinih sudova ili institucija. Ne uključujući ex parte prijavu,

potrebno je obavijestiti tuženika o svojoj namjeri da poduzme sve postupke radi izvršenja presude.

12. *Koje se pravo primjenjuje u postupku o roditeljskoj odgovornosti ako dijete ili stranke ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?*

Zakon o zaštiti djece (Haška konvencija) iz 2000. godine daje pravnu snagu Haškoj konvenciji iz 1996. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju, izvršavanju i suradnji u pogledu roditeljske odgovornosti i mjerama za zaštitu djece koja se primjenjuje na ovom području; Nadalje, na ovom se području primjenjuje i Uredba Vijeća (EC) br. 2201/2003 o nadležnosti i priznavanju i izvršavanju presuda u bračnim stvarima i stvarima roditeljske odgovornosti (Bruxelles II bis).

AUSTRIJA

1. *Što znači “roditeljska odgovornost” u praksi? Koje su prava i obveze nositelja roditeljske odgovornosti?*

Skrb (roditeljska odgovornost) je dužnost i pravo roditelja. To uključuje skrb i obrazovanje, upravljanje imovinom i zastupanje djeteta i druga pitanja.

2. *Tko općenito ima roditeljsku odgovornost nad djetetom?*

Načelno, u slučaju djece rođene tijekom braka ili u slučaju kasnijeg braka roditelja, primjenjuje se skrb obaju roditelja. Za dijete koje nije rođeno za vrijeme braka, skrbništvo zakonom pripada majci.

3. *Ako se roditelji razvedu ili prekinu odnos, kako se rješava pitanje roditeljske odgovornosti u budućnosti?*

Roditelji nakon rastave imaju opsežne mogućnosti za uređivanje skrbništva. Nakon razvoda braka oba roditelja načelno zadržavaju zajedničko skrbništvo nad maloljetnim djetetom. Međutim, ako žele zadržati puno zajedničko skrbništvo, kao tijekom braka, roditelji moraju sudu unutar primjerenog roka dostaviti sporazum o glavnom boravištu djeteta. Roditelji se pred sudom mogu sporazumjeti i da će se skrbništvo dodijeliti samo jednom roditelju ili da se skrbništvo jednog roditelja ograničuje na određene okolnosti. Od Zakona o izmjeni Zakona o djeci i osobnom imenu iz 2013. (Kindschafts- und Namensrechtsänderungsgesetz) sud može roditeljima dodijeliti zajedničko skrbništvo i protiv volje jednog ili čak obaju roditelja ako zaključi da je to bolje za dobrobit djeteta od isključivog skrbništva jednog roditelja. Roditelji se i u tom slučaju moraju sporazumjeti oko toga u čijem će se kućanstvu dijete uglavnom odgajati. Ako zajedničko skrbništvo ne odgovara dobrobiti djeteta, sud mora odlučiti o tome kojem će se roditelju ubuduće dodijeliti isključivo skrbništvo.

1.1.1. Skrbništvo nad djecom i prava na posjećivanje

Pravila o skrbništvu i pravima na posjećivanje razlikuju se ovisno o zemlji EU-a.

Nacionalnim zakonodavstvom utvrđeno je:

- tko će imati skrbništvo
- hoće li skrbništvo biti isključivo ili dijeljeno
- tko će donositi odluke o obrazovanju djeteta
- tko će upravljati imovinom djeteta i slična pitanja.

Međutim, u svim se zemljama EU-a priznaje da **djeca imaju pravo na osobni odnos i izravan kontakt s oba roditelja**, čak i ako roditelji žive u različitim zemljama.

U slučaju razvoda ili rastave važno je utvrditi hoće li dijete stanovati samo s jednim roditeljem ili s oboje naizmjenično. Vi i vaš bivši partner možete se o tome dogovoriti međusobno.

1.1.2. Sudski postupak zbog skrbništva i prava na posjećivanje

Ako ne možete postići dogovor o skrbništvu ili pravu na posjećivanje, vjerojatno ćete se obratiti sudu.

U slučajevima u koje je uključeno više od jedne zemlje, na primjer ako roditelji ne žive u istoj zemlji, sudovi nadležni za predmete koji se odnose na roditeljsku odgovornost obično su oni u zemlji u kojoj živi dijete.

Ako brzo postignete dogovor sa svojim supružnikom, sud koji donosi odluku o vašem razvodu može donijeti i odluku o pitanjima roditeljske odgovornosti koja proizlazi iz vašeg razvoda.

Sud će donijeti odluku o skrbništvu, posjećivanju i utvrđivanju prebivališta djeteta u najboljem interesu djeteta.

1.1.3. Priznavanje i izvršenje

Odluke suda o roditeljskoj odgovornosti donesene u zemlji EU-a priznaju se u svim zemljama EU-a bez potrebe za dodatnim postupcima.

Njihovo izvršenje olakšano je standardnim postupkom.

.....
Iznimka – Danska

Pravila EU-a o roditeljskoj odgovornosti – npr. o nadležnosti, priznavanju ili izvršenju – ne primjenjuju se na Dansku.
.....

Često postavljana pitanja – roditeljska odgovornost

1. *Ja sam Belgijac, a moj otac koji je iz Luksemburga upravo se preselio natrag u Luksemburg. Mogu li zatražiti da odluka belgijskog suda o roditeljskoj odgovornosti mojeg oca (tj. o plaćanju naknade za uzdržavanje) bude priznata i izvršena u Luksemburgu?*

DA - Svaka zainteresirana strana može tražiti da se odluka o roditeljskoj odgovornosti donesena u jednoj državi članici prizna i izvršava u drugoj državi članici.

2. *Može li se predmet povezan s roditeljskom odgovornošću uputiti sudu u drugoj državi članici?*

DA - U iznimnim slučajevima kada je dijete posebno povezano s tom drugom državom članicom i ako je to u interesu djeteta.

3. *Moja se supruga od mene razvela prije nekoliko godina u Luksemburgu. Sud joj je dao skrbništvo nad našom djecom, ali ona ne poštuje moje pravo na posjete. Živim u Francuskoj – mogu li pokrenuti sudski postupak u Francuskoj?*

NE - Jedini sud koji je mjerodavan za slučajeve povezane s vašim razvodom braka/zakonskom rastavom, uključujući roditeljsku odgovornost i pravo na posjete, sud je kojemu je predan zahtjev za razvod braka.

Stoga ćete morati pokrenuti sudski postupak pred tim sudom u Luksemburgu – osim ako možete dokazati da su djeca posebno povezana s Francuskom.

4. *Bivši suprug i ja imamo zajedničko skrbništvo nad djecom. Dobila sam poslovnu ponudu u drugoj državi članici – trebam li pristanak oca kako bih povela djecu sa sobom?*

DA - Jer ako odvedete djecu sa sobom otežavate bivšem suprugu skrb o djeci sukladno odluci o skrbništvu – s pravnog se stajališta to čak može smatrati i otmicom djeteta.

Pristanak oca bio bi potreban čak i ako imate puno skrbništvo nad djecom radi poštovanja njegovih prava na posjete. Međutim, drugo rješenje za vas bio bi zahtjev za promjenu skrbništva ili prava na posjete – sud odobrava promjene ako utvrdi da je to u interesu djeteta.

1.2. Otmica djeteta od strane roditelja

Vaš je partner odveo vaše dijete u drugu zemlju EU-a bez vašeg pristanka ili protivno odluci suda?

Možete pokrenuti pravni postupak za vraćanje djeteta. Središnja nadležna tijela mogu vam pomoći da poduzmete potrebne korake.

Ako vaš predmet ispunjava pravne zahtjeve, sudovi u zemlji EU-a u koju je dijete odvedeno odlučit će treba li ga vratiti.

Moguće iznimke

- ako je dijete u zemlji u kojoj je živjelo prije otmice bilo izloženo opasnosti
- ako je dijete dovoljno staro da izjavi da se ne želi vratiti.
- i vi i vaše dijete trebali biste imati mogućnost da vas sud sasluša tijekom postupka.

Promjena odluke suda

Ako želite promijeniti odluku o skrbništvu, morate se obratiti sudu u zemlji u kojoj je ta odluka donesena.

Ne možete promijeniti odluku o skrbništvu tako da otmete dijete i da zatražite od suda u drugoj zemlji EU-a da donese drukčiju odluku.

Iznimke

Ta se pravila ne primjenjuju na Dansku, Island, Lihtenštajn, Norvešku i Švicarsku.

Međutim, Danska, Island, Norveška i Švicarska primjenjuju Hašku konvenciju o otmici djece iz 1980 g. U predmetima koji se odnose na otmicu, a u koje su uključene te zemlje, postupa se u skladu s tom konvencijom ili drugim međunarodnim sporazumima.

Primjer

Osiguranje poštovanja prava na skrbništvo

Irena i Vincenzo živjeli su u Italiji 14 godina, ali se sada razvode. Talijanski je sud Vincenzu 2013. dao skrbništvo nad njihovom kćeri Alessandrom i naredio da se ona privremeno smjesti u dječji dom u Pisi. Tog je dana Irena s njihovom kćeri otišla u Sloveniju.

Slovenski je sud priznao nalog talijanskog suda i pokrenuo postupak za vraćanje Alessandre njezinu ocu. Irena se protivila toj odluci.

Slovenski sud dao je Ireni privremeno skrbništvo nad Alessandrom jer bi smještanje u dječji dom u Italiji za Alessandru imalo trajne psihološke posljedice. Osim toga, Alessandra je izrazila želju da ostane s majkom tijekom sudskog postupka u Sloveniji.

Vincenzo se žalio na odluku slovenskog suda i dobio slučaj. Alessandra je vraćena u Italiju.

Često postavljana pitanja - Otmica djeteta od strane roditelja

- 1. Moj je bivši suprug odveo naše dijete u drugu zemlju te tamo pokrenuo pravni postupak kako bi pokušao dobiti skrbništvo. Ako sud te zemlje odluči da mi se dijete ne vrati, mogu li se žaliti na tu odluku?*

DA - No za ulaganje žalbe na tu odluku imate samo tri mjeseca. Nakon toga slučaj se zatvara.

- 2. Bivši suprug i ja imamo zajedničko skrbništvo nad djecom. Dobila sam poslovnu ponudu u drugoj državi članici – trebam li pristanak oca kako bih povela djecu sa sobom?*

DA - Jer ako odvedete djecu sa sobom otežavate bivšem suprugu skrb o djeci sukladno odluci o skrbništvu – s pravnog se stajališta to čak može smatrati i otmicom djeteta.

Pristanak oca bio bi potreban čak i ako imate puno skrbništvo nad djecom radi poštovanja njegovih prava na posjete.

Međutim, drugo rješenje za vas bio bi zahtjev za promjenu skrbništva ili prava na posjete – sud odobrava promjene ako utvrdi da je to u interesu djeteta.

1.3. Obiteljske naknade

Koja je država u EU-u nadležna za vaše socijalno osiguranje, uključujući obiteljske naknade (naknade za djecu, doplati za odgoj djece itd.) ovisit će o vašem ekonomskom statusu i mjestu boravišta, a ne o vašem državljanstvu.

Nacionalnim zakonodavstvom utvrđeni su uvjeti pod kojima se roditeljima isplaćuju obiteljske naknade. Roditelji obično imaju pravo na naknade u određenoj državi članici:

- ako su u njoj zaposleni
- ako primaju državnu mirovinu u okviru sustava socijalnog osiguranja te države (npr. starosne, invalidske ili obiteljske mirovine)
- ili ako žive u toj državi.

Nemojte zaboraviti da se obiteljske naknade znatno razlikuju diljem Europe.

NJEMAČKA

U kojim uvjetima imam pravo na naknade?

Svatko tko je registriran pri prebivalištu ili uobičajenom prebivalištu u Njemačkoj prima dječji doplati i roditeljski doplati za svu biološku i posvojenu djecu i za djecu bračnog druga/registriranog partnera bez obzira na ili ovisno o njegovu ili njezinom vlastitom dohodku. Također možete primiti dječji doplati za unuke ili udom-

ljenu djecu koja žive u vašoj kući ili stanu.

Ispunjavanje uvjeta

Dječji doplatak uglavnom se prima za vlastitu ili posvo-jenu djecu ili djecu bračnog druga/registriranog par-tnera, dok dijete ne napuni 18 godina.

Dječji doplatak isplaćuje se do 21 godine života ako dijete nije zaposleno (nema poslodavca) i registrirano je kao tražitelj posla u vladinoj agenciji u Njemačkoj, drugoj članici EU, Islandu, Liechtensteinu, Norveškoj ili Švicarskoj.

Isplaćuje se neprekidno do 25. godine djetetova života pod uvjetom da dijete:

- Školuje se ili pohađa stručno osposobljavanje, ili je završilo sveučilišni tečaj ili
- je u prijelaznoj fazi između dva razdoblja stručnog osposobljavanja od najviše četiri mjeseca, ili
- obavlja volontersku službu, kako je definirano član-kom 32. stavkom 4. točkom 1., 2. (d) Zakona o pore-zu na dohodak, ili ne može se započeti ili nastaviti s stručnim osposobljavanem zbog nedostatka vježbe-nika, ili nastaviti će se isplaćati ako se dijete ne može brinuti za sebe zbog fizičkih i ili mentalnih poteškoća ili zbog poteškoća u učenju koje su nastupile prije 25. rođendana.

Iznosi:

Svaki mjesec plaća se 194 eura za prvo i drugo dijete; 200 EUR za treće; i 225 eura za četvrto i svako daljnje dijete.

IRSKA

– *Dječji doplatak*

Dječji doplatak isplaćuje se roditeljima ili skrbnicima djece ispod 16 godina starosti, ili ako se dijete redovno školuje, za vrijeme vježbeničkog staža ili djetetu s posebnim potrebama do 18 godine života.

– *Potrebni uvjeti*

Dječji doplatak se plaća roditeljima ili skrbnicima djece mlađe od 16 godina i djeci u dobi od 16 ili 17 godina ako se redovno školuju, za vrijeme vježbeničkog staža ili se ne mogu sami uzdržavati. Da bi imali uvjete za dječji doplatak, podnositelj zahtjeva mora imati uobičajeno boravište.

Dječji doplatak iznosi u 2017.g. po djetetu 140 eura.

AUSTRIJA

– *Obiteljske naknade - uvjeti*

Ako imate dozvolu boravka ili prebivalište u Austriji, imate pravo na dječji doplatak, ako imate maloljetnu djecu koja žive u vašem kućanstvu ili ste odgovorni za njihove troškove uzdržavanja.

Pored bioloških roditelja, djedovi i bake, posvojitelji i udomitelji također mogu tražiti dječji doplatak. Ako se zadovolje određeni uvjeti, čak i dijete može tražiti dječji doplatak za sebe.

U EU možete dobiti pravo na dječji doplatak ako vaša djeca žive u drugoj državi članici (ili Norveškoj, Islandu, Liechtensteinu ili Švicarskoj).

Svi roditelji koji imaju pravo na dječji doplatak ostvaruju porezni odbitak za dijete. Ova je pogodnost predviđena austrijskim poreznim zakonima i plaća se u novcu.

– ***Što je pokriveno?***

Dječji doplatak

Sve obitelji imaju pravo na dječji doplatak, bez obzira na dohodak.

Dob djeteta	Iznos dječjeg doplatka (za jedno dijete)
do 3. godine	114 €
nakon 3. godine	121,90 €
nakon 10. godine	141,50 €
nakon 19. godine	165,10 €

Iznos dodatka po djetetu	Broj djece
7,10 €	2
17,40 €	3
26,50 €	4
32 €	5
35,70 €	6
52 €	7 i više

* Iznosi su važeći u trenutku pripreme priručnika. Svaka zemlja zadržava pravo primjenjivati iznos dječjeg doplatka sukladno važećim zakonima i propisima.

Mjesečni dodatak od 20 EUR po djetetu plaća se za svako iduće dijete. Međutim, ovaj dodatak odobrava se samo ako je oporezivi dohodak obitelji u kalendarskoj

godini koja prethodi kalendarskoj godini u kojoj se prijava podnosi manji od 55.000 EUR.

Za djecu s posebnim potrebama plaća se dodatnih 155,90 EUR mjesečno.

Zajedno s dječjim doplatkom u rujnu se isplaćuje školarina (Schulstartgeld) od 100 EUR za svako dijete od 6 do 15 godina. Nije potrebna zasebna prijava.

– ***Obiteljske naknade znatno se razlikuju diljem Europe***

Države članice mogu odrediti vlastite propise o pravima na naknade i usluge. Sve države pružaju neke obiteljske naknade, ali se iznosi i uvjeti uvelike razlikuju. U nekim državama primat ćete redovite uplate, dok je moguće da ćete u drugima zbog svoje obiteljske situacije imati pravo na porezne olakšice umjesto na uplate.

Europski savjetnici za zapošljavanje u pravilu vam mogu dati i osnovne informacije o obiteljskim naknadama na koje imate pravo u svojoj državi.

1.3.1. Cijela vaša obitelj živi u jednoj državi

Ako se preselite sa svim članovima svoje obitelji u drugu državu članicu i ako ste obuhvaćeni samo njezinim sustavom socijalnog osiguranja, podliježete njezinim pravilima o obiteljskim naknadama.

No ako ste upućeni na kraći rad u inozemstvo (manje od 2 godine) te ste još obuhvaćeni sustavom socijalnog osiguranja svoje države, ona će i dalje biti nadležna za isplatu obiteljskih naknada.

1.3.2. Vi i članovi vaše obitelji živite u različitim državama

Ako članovi vaše obitelji ne žive u državi u kojoj ste osigurani, mogli biste imati pravo na naknade iz različitih država.

Relevantna nacionalna nadležna tijela uzet će u obzir situacije obaju roditelja i odlučiti koja je država odgovorna za isplatu naknada. Njihova odluka temeljit će se na „pravilima o prednosti”.

Pravila o prednosti

Općenito, država koja ima glavnu nadležnost za pružanje naknade jest država u kojoj se vaše pravo na obiteljske naknade temelji na radu (vi ili vaš bračni drug zaposleni ste ili samozaposleni).

- Ako se vaše pravo temelji na radu (zaposlenje ili samozaposlenje) u objema državama, nadležna država jest ona u kojoj žive vaša djeca ako jedan od roditelja u njoj radi. U suprotnome, bit će to država u kojoj se isplaćuju najviše naknade.
- Ako se vaše pravo temelji na mirovini u objema državama, nadležna država jest ona u kojoj žive vaša djeca ako vam ta država isplaćuje jednu od mirovina. U suprotnome, bit će to država u kojoj ste najdulje bili osigurani ili boravili.
- Ako se vaše pravo temelji na mjestu boravka u objema državama, nadležna država jest ona u kojoj žive vaša djeca.

Dodaci

Ako naknade koje primite od „primarne” države budu

manje od onih koje biste primili od „sekundarne” države u kojoj ste također imali prava, sekundarna država platit će dodatak jednak razlici između dvaju naknada. Na taj ćete način sigurno dobiti najveći iznos naknada na koje imate pravo.

1.3.3. Razvedeni roditelji

Ako ste razvedeni i vaš bivši suprug ili bivša supruga prima naknade, ali se njima ne koristi za uzdržavanje djece, obratite se tijelu nadležnom za obiteljske naknade u državi u kojoj vaša djeca žive i zatražite direktnu isplatu naknada sebi jer ste vi osoba koja u stvarnosti uzdržava obitelj.

1.3.4. Gdje zatražiti obiteljske naknade?

Obiteljske naknade možete zatražiti u bilo kojoj državi članici EU-a u kojoj vi ili drugi roditelj vaše djece imate pravo na naknade. Nadležno tijelo u državi u kojoj zatražite naknade rješavat će vaš zahtjev zajedno sa svim državama koje su nadležne za vaš slučaj.

Ako na vrijeme zatražite naknade u jednoj državi, smatrat će se da ste ih na vrijeme zatražili u svim drugim državama članicama u kojima imate pravo na obiteljske naknade. Isplata naknada ne može vam biti odbijena zbog činjenice da je država u kojoj ste je prvotno zatražili prekasno prosljedila vaš zahtjev nadležnim tijelima druge države.

Obratite se nacionalnim nadležnim tijelima za informacije o rokovima za slanje zahtjeva za obiteljske naknade. Ako naknade ne zatražite na vrijeme, moguće je da ćete izgubiti svoje pravo.

Nacionalna nadležna tijela dužna su međusobno surađivati i razmjenjivati sve informacije potrebne za obradu vašeg zahtjeva. Kako bi se riješile poteškoće povezane s jezičnim razlikama, nacionalna tijela koriste se standardnim dokumentima pri razmjeni informacija.

Često postavljana pitanja - Obiteljske naknade

1. Živim u Nizozemskoj, ali radim u Njemačkoj gdje imam pravo na naknade za djecu. Moj muž je u Nizozemskoj i nezaposlen je. Prema nizozemskim pravilima i on ima pravo na naknade za djecu. Imamo li pravo na naknade i iz Njemačke i iz Nizozemske?

NEMATE. Imate pravo samo na naknade iz Njemačke. Ako imate pravo na obiteljske naknade u više država, nadležna će tijela razjasniti koja vam ih država treba platiti. Potpun iznos naknade isplatit će vam samo jedna država. Prava na temelju rada uvijek imaju prednost pred onima koja se temelje na mirovini ili naknadama za nezaposlenost.

Međutim, ako se pokaže da su njemačke naknade niže od onih na koje imate pravo u Nizozemskoj, nizozemska će vam tijela platiti razliku.

2. *Slovenac sam i svakodnevno putujem na posao u Austriju. Imamo li supruga i ja pravo na naknade za djecu u Austriji za svoju obitelj koja živi u Sloveniji?*

U NAČELU imate pravo na naknade za djecu u Austriji.

Međutim, ako vaša supruga ima pravo na obiteljske naknade jer je zaposlena u Sloveniji, nadležna će tijela razjasniti tko vam ih treba platiti. Potpun iznos naknade isplatit će vam samo jedna država. Ako se pravo u objema državama temelji na radu, naknade ćete dobiti u državi u kojoj žive vaša djeca, tj. u Sloveniji.

Ako se pokaže da su slovenske naknade niže od onih na koje imate pravo u Austriji, austrijska će vam tijela platiti razliku.

3. *Radim u Njemačkoj, moj muž radi u Švicarskoj, a živimo s djecom u Austriji. Od koje države trebamo zatražiti naknade za djecu?*

Imate pravo na naknade za djecu iz Švicarske i Njemačke. Potpun iznos naknade isplatit će vam samo jedna država. Ako se pravo u objema državama temelji na radnome mjestu te čak i ako vaša djeca žive u nekoj trećoj zemlji, dobit ćete svoje naknade od one države u kojoj radite i koja će vam najviše platiti.

2. PAROVI

Postoji nekoliko oblika partnerstva između dvije osobe: brak, registrirano partnerstvo ili jednostavno de facto bračna zajednica.

Pri preseljenju unutar EU-a valja pripaziti na različita prava i obveze koja se primjenjuju ovisno o vrsti veze u kojoj se nalazite.

2.1. Brak

Građanski brak zakonski je status priznat u svim državama EU-a.

Na partnerstva kao što su civilna i registrirana partnerstva ili de facto bračne zajednice primjenjuju se drukčiji propisi od onih o braku de facto bračne zajednice.

Nacionalni propisi i prakse povezani s brakom razlikuju se među zemljama, uglavnom u pogledu:

- prava i obveza bračnih drugova: primjerice u pogledu imovine, roditeljske uloge ili prezimena nakon sklapanja braka.
- odnosa između vjerskog i građanskog braka: u nekim se zemljama priznaje jednakost vjerskog i građanskog braka, u drugima to nije slučaj. Ako se, nakon što ste sklopili samo vjerski brak, preselite u drugu državu, važno je provjeriti posljedice u pogledu vašeg bračnog stanja.
- prava na sklapanje braka za istospolne parove se

to pravo može ostvariti u sljedećim državama EU-a: Belgiji, Danskoj, Finskoj, Francuskoj, Irskoj, Islandu, Luksemburgu, Malti, Nizozemskoj, Njemačkoj, Norveškoj, Portugalu, Španjolskoj, Švedskoj i Ujedinjenoj Kraljevini (međutim, ne i u Sjevernoj Irskoj).

Prekogranični brakovi u EU-u

Jesu li u predmet uključene različite zemlje EU-a, primjerice, ako stupite u brak s nekim tko ima različito državljanstvo ili ako se namjeravate odseliti u inozemstvo nakon braka?

Što treba provjeriti prije vjenčanja

Provjerite koja je to zemlja čiji se propisi primjenjuju na vaš brak i na režim vaše bračne stečevine. To će imati važne posljedice u pogledu vaših prava i obveza kao bračnih drugova.

Ako sklapate brak u nekoj drugoj zemlji EU-a, a ne u onoj u kojoj živite, provjerite kod nadležnih tijela obje zemlje koje su formalnosti potrebne kako bi vaš brak bio pravovaljan u obje države. To bi mogli biti zahtjevi vezani uz registraciju ili objavu.

Što nakon sklapanja braka

Vaš će brak biti priznat u svim drugim državama EU-a, međutim to se ne odnosi u potpunosti na istospolne brakove.

Ako sklapate brak u zemlji EU-a koja nije vaša matična zemlja, bilo bi dobro registrirati brak u konzularnom uredu vaše matične zemlje.

Ako se preselite u drugu zemlju EU-a radi posla, vaš su-

prug ili supruga mogu doći i živjeti s vama.

Vaš bračni drug i djeca koji su državljani države članice EU-a

Ako ste građanin EU-a i preselite se u drugu državu članicu EU-a da biste ondje živjeli, radili ili studirali, zahvaljujući pravilima EU-a vaša vam se obitelj lakše može pridružiti.

.....

Međutim, ako ste građanin EU-a a nikad niste živjeli u drugoj državi članici, primjenjuju se samo nacionalna pravila.

.....

Boravak članova obitelji na temelju vlastitih prava

Vaš suprug ili supruga, djeca i unuci, kao državljani jedne države članice, smiju boraviti u drugoj državi članici kao radnici, tražitelji posla, umirovljenici ili studenti uz iste uvjete koji se primjenjuju na vas.

Boravak članova obitelji kao uzdržavanih osoba

Vaši suprug ili supruga, djeca ili unuci ne planiraju raditi, tražiti posao ili studirati i ne primaju mirovinu?

Ipak vam se mogu pridružiti kao uzdržavane osobe.

2.2. Civilna i registrirana partnerstva

U nekoliko zemalja EU-a možete ozakoniti svoje partnerstvo bez sklapanja braka, i to sklapanjem civilnog ili registriranog partnerstva.

Civilna partnerstva omogućuju dvjema osobama koje žive zajedno kao par da svoju vezu registriraju kod odgovarajućeg tijela javne uprave u zemlji boravišta.

Razlike među zemljama EU-a u tom su području iznimno velike i uključuju:

- mogućnost sklapanja civilnog partnerstva u određenoj zemlji
- prava koja za vas proizlaze iz civilnog partnerstva
- priznavanje civilnog partnerstva sklopljenog u inozemstvu u određenoj zemlji

Imovinska prava i prava na uzdržavanje koja imaju osobe u registriranim partnerstvima ne primjenjuju se jednako u svim zemljama EU-a. Prava koja proizlaze iz vašeg registriranog partnerstva mogu se znatno razlikovati od zemlje do zemlje.

Priznavanje civilnih partnerstava

U nekim se zemljama EU-a civilna i registrirana partnerstva smatraju jednakovrijednima braku ili usporedivima s njime.

Sve zemlje u kojima su dopušteni istospolni brakovi općenito priznaju istospolna registrirana partnerstva sklopljena u drugim zemljama.

U zemljama u kojima nisu dopušteni istospolni brakovi, ali koje su uvele neki oblik registriranog partnerstva, istospolni brak sklopljen u inozemstvu općenito vam daje jednaka prava kao registrirano partnerstvo.

Međutim, propisi sljedećih zemalja EU-a ne predviđaju registrirana partnerstva:

- Bugarska
- Latvija
- Litva
- Poljska
- Rumunjska
- Slovačka

Preseljenje u inozemstvo s osobom u civilnom partnerstvu

U zemljama u kojima se civilna partnerstva smatraju jednakovrijednima braku ili usporedivima s njime, ona vam daju jednaka prava u svrhu useljavanja: registrirani partner ima pravo preseliti se s vama ako se nastanite u tim zemljama.

Ako se želite preseliti u zemlju EU-a u kojoj se uopće ne priznaje registrirano partnerstvo, vaše će se partnerstvo smatrati propisno potvrđenom dugotrajnom vezom. Vaša će zemlja domaćin morati olakšati ulazak i boravak vašeg partnera.

2.2.1. Nevjenčani parovi

Ovdje su dostupne informacije za partnere u stabilnoj vezi koji nisu vjenčani ni registrirani pri nekom tijelu.

Ako živite s partnerom u stabilnoj i trajnoj vezi, u cijelom EU-u imate određena prava čak i ako vezu niste registrirali pred nijednim tijelom.

Preseljenje u drugu državu članicu EU-a

Ako se sa svojim de facto partnerom preselite u drugu državu članicu, ta država mora mu/joj omogućiti olak-

šan ulazak i dobivanje boravišta neovisno o tome je li on/ona građanin EU-a.

Morate moći dokazati da živite zajedno ili da ste u dugotrajnoj vezi. Međutim, većina država članica nije točno odredila na koji način možete dokazati da ste u dugotrajnoj vezi ili kohabitaciji.

Prava i obveze

U državama članicama koje priznaju de facto bračnu zajednicu imat ćete prava i obveze povezane s vlasništvom, nasljedstvom i davanjima za uzdržavanje nakon rastave.

Ta su prava osobito važna za istospolne parove jer im vjenčanje ili registriranje partnerstva nije dopušteno u svim zemljama EU-a.

Ugovori o kohabitaciji

Ako živite u državi u kojoj se ne možete vjenčati ili registrirati partnerstvo ili ako ništa od toga ne želite, postoji mogućnost potpisivanja kohabitacijskog ugovora kako bi se utvrdili praktični ili pravni aspekti vaše kohabitacije.

No u praksi možete imati poteškoća pri ostvarivanju svojih prava čak i uz kohabitacijski ugovor. U slučaju spora oko vlasništva općenito se primjenjuju zakoni države u kojoj je spor nastao.

Često postavljana pitanja - Nevjenčani parovi

Partner i ja želimo se preseliti u drugu državu članicu. Ja sam državljanka EU-a, ali on nije. Omogućuje li potvrda o izvanbračnoj zajednici automatsko pravo ulaska u tu zemlju mojem partneru?

NE - Nakon što ste dokazali dugoročno partnerstvo, svaka je zemlja EU-a obvezna “olakšati ulazak” u tu zemlju vašem partneru.

Međutim, što točno trebate napraviti kako bi ste to dokazali često nije navedeno u zakonima te zemlje, tako da se vašem partneru može odbiti pravo ulaska i boravka u toj zemlji.

2.2.2. Razvod i zakonska rastava

Nacionalnim se zakonima u zemljama EU-a utvrđuju razlozi zbog kojih možete podnijeti zahtjev za razvod ili zakonsku rastavu, kao i postupci koji se provode. Propisi se uvelike razlikuju među zemljama EU-a.

Međutim, niz propisa EU-a primjenjuje se u slučajevima kada je riječ o dvije ili više država EU-a, primjerice jer vi i vaš bračni drug živite u različitim državama ili imate različita državljanstva. Tim se propisima određuje koji je sud nadležan i koje se pravo primjenjuje.

Gdje možete podnijeti zahtjev za razvod ili rastavu?

Razvod ili zakonsku rastavu možete zatražiti zajedno s partnerom zajedničkim zahtjevom ili to može učiniti jedan bračni drug samostalno.

Svoj zahtjev možete podnijeti sudu zemlje:

- u kojoj živite vi i vaš bračni drug
- u kojoj ste posljednji put živjeli zajedno – ako jedno od vas dvoje još uvijek tamo živi
- u kojoj jedno od vas živi – ako ste podnijeli zajednički zahtjev

- u kojoj živi vaš bračni drug
- u kojoj živite vi ako:
 - ste tamo živjeli najmanje šest mjeseci neposredno prije podnošenja zahtjeva i
 - ako imate državljanstvo te države.

Ako nemate državljanstvo, zahtjev možete podnijeti samo ako ste tamo živjeli najmanje godinu dana neposredno prije podnošenja zahtjeva.

- čiji ste državljani vi i vaš bračni drug

Sud koji je nadležan za odlučivanje o vašem razvodu prvi je sud kojem je zahtjev podnesen (ako ispunjuje prethodno navedene uvjete).

Sud koji je nadležan za pretvaranje zakonske rastave u razvod onaj je sud u zemlji EU-a koji je donio presudu o zakonskoj rastavi (ako je to u skladu s propisima te države).

Sud koji je nadležan za presudu o razvodu može odlučivati i o pitanjima roditeljske odgovornosti ako dijete živi u toj zemlji.

Koje se zakoni primjenjuju na vaš razvod i rastavu?

Jesu li u predmet uključene dvije zemlje EU-a ili više njih, primjerice jer vi i vaš bračni drug imate različita državljanstva ili živite u zemlji EU-a koja vam nije matična?

Pravo kojim se uređuje vaš razvod ne mora biti pravo one zemlje u kojoj ste podnijeli zahtjev.

Šesnaest zemalja EU-a donijelo je zajednički skup pravila kojima se utvrđuje koje se pravo primjenjuje na prekogranične razvode. Te su zemlje: Austrija, Belgija,

Bugarska, Francuska, Grčka, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Njemačka, Portugal, Rumunjska, Slovenija i Španjolska.

Ako ste u bilo kojoj od tih šesnaest zemalja, s bračnim se drugom možete dogovoriti o primjeni prava o razvodu:

- zemlje u kojoj živite vi i vaš bračni drug
- zemlje u kojoj ste posljednji put živjeli zajedno – ako jedno od vas dvoje još uvijek tamo živi
- zemlje čije državljanstvo ima jedno od vas dvoje
- zemlje u kojoj ste podnijeli zahtjev za razvod.

Ako se ne možete dogovoriti, sudovi u tih šesnaest zemalja primijenit će pravo:

- zemlje u kojoj živite vi i vaš bračni drug
- ako prethodno nije slučaj, zemlje u kojoj ste posljednji put živjeli zajedno – pod uvjetom da ste još uvijek živjeli zajedno godinu dana prije pokretanja sudskog postupka
- ako prethodno nije slučaj, zemlje čiji ste oboje državljani
- ako prethodno nije slučaj, zemlje u kojoj ste podnijeli zahtjev za razvod.
- Ako podnosite zahtjev za razvod u drugoj zemlji EU-a, savjetujte se sa specijaliziranim odvjetnikom kako biste provjerili koje se pravo primjenjuje na vaš predmet i koje će biti posljedice.

Priznavanje razvoda i zakonskih rastava u inozemstvu

Razvodi ili zakonske rastave odobreni u jednoj zemlji EU-a priznaju se automatski u drugim zemljama EU-a: ne treba se provoditi nikakav dodatni postupak.

.....

Iznimka – Danska

Propisi EU-a o razvodu i zakonskoj rastavi, primjerice o nadležnosti sudova i priznavanju, ne odnose se na Dansku.

.....

Često postavljana pitanja - Razvod i zakonska rastava

1. *Suprug i ja vjenčali smo se u Češkoj, a zadnja je adresa na kojoj smo živjeli u Njemačkoj. Moj se suprug, Britanac, vratio u Ujedinjenu Kraljevinu, ali ja sam ostala u Njemačkoj. Mogu li podnijeti zahtjev za razvod braka u Češkoj?*

NE - Zahtjev za razvod braka možete podnijeti u Češkoj samo ako se preselite natrag u Češku i ondje živite najmanje šest mjeseci (ako ste češka državljanica) ili godinu dana (ako niste). Dok god živite u Njemačkoj, zahtjev za razvod braka podnosite tamo jer je to zadnja zemlja u kojoj ste živjeli zajedno.

2. *Postoje li propisi na razini EU-a kojima se utvrđuje čije će zakonodavstvo biti mjerodavno u slučaju našeg razvoda braka odnosno zakonske rastave ako jedno od nas živi u drugoj zemlji?*

NE - Zakonodavstvo države čiji sud rješava predmet neće nužno biti i mjerodavno zakonodavstvo.

Neke od država članica dogovorile su pravila prema kojima će se određivati čije je zakonodavstvo mjerodavno – Austrija, Belgija, Bugarska, Francuska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Njemačka, Portugal, Rumunjska, Slovenija i Španjolska.

No ako su osim ovih uključene i druge države, teško je predvidjeti koje će zakonodavstvo biti mjerodavno. Uzimajući u obzir moguću neizvjesnost i činjenicu da se nacionalna zakonodavstva često uvelike razlikuju, najbolje je obratiti se specijaliziranom odvjetniku koji će vas savjetovati o tome gdje predati zahtjev za razvod braka.

2.2.3. Obveze uzdržavanja – potpora članovima obitelji

Pravila o obvezama uzdržavanja razlikuju se u zemljama EU-a i razina potpore nije svugdje ista. Međutim, ako morate platiti uzdržavanje nekome u drugoj zemlji EU-a ili vas mora uzdržavati netko u drugoj zemlji EU-a, primjenjuju se propisi EU-a.

Gdje podnijeti zahtjev koji se odnosi na uzdržavanje?

Zahtjevi koji se odnose na uzdržavanje uglavnom se podnose:

- sudovima u zemlji u kojoj živi vaš bivši partner ili rođak;
- sudovima u zemlji u kojoj živi osoba koja podnosi zahtjev za uzdržavanje;

- sudovima koji su nadležni za predmete povezane s vašim bračnim statusom (npr. za razvode) ili s roditeljskom odgovornošću, ako se pitanje povezano s uzdržavanjem odnosi na takve predmete.

Ako vaš bivši supružnik ili rođak prihvati određene uvjete ili podliježe određenim uvjetima, možete zajednički odlučiti kojem ćete se sudu obratiti. Međutim, to ne vrijedi ako se spor odnosi na obvezu uzdržavanja djeteta mlađeg od 18 godina.

Koji se zakoni primjenjuju na moj predmet o uzdržavanju?

U predmetima u koje su uključene dvije ili više zemalja EU-a zakon o uzdržavanju nije nužno onaj u zemlji u kojoj možete podnijeti svoj zahtjev.

Izvršavanje presuda o uzdržavanju u inozemstvu

Presuda donesena i proglašena izvršivom u jednoj zemlji EU-a bit će izvršiva u svim drugim zemljama EU-a.

.....

Iznimka – Danska

Na odluke donesen u Danskoj primjenjuje se pojednostavljen postupak za proglašavanje presuda o uzdržavanju izvršivima.

.....

Često postavljana pitanja - Uzdržavanje (potpora članovima obitelji)

1. *Ostvarila sam pravo na uzdržavanje – sada se pitam na koji će se način provesti odluka suda ako moj bivši partner odbija plaćati uzdržavanje. Po-*

stoje li propisi EU-a koji se u tom slučaju primjenjuju?

NE - Ovdje je isključivo mjerodavno nacionalno zakonodavstvo koje se razlikuje od države do države.

U nekim se državama plaćanje uzdržavanja osigurava ovršnim nalogom na plaću bivšeg supruga koji provodi njegova banka ili poslodavac.

U slučaju da to nije moguće, novac mogu prikupiti porezna tijela dotične države.

U nekim državama članicama dostupna su javna sredstva u slučaju da vaš bivši partner nije solventan.

III. IZVOR

https://europa.eu/youreurope/citizens/family/index_hr.htm

<https://www.eu-projekti.info/struktura-obitelji-u-europi-eurostat-objavio-podatke>

LET

Udruga za unapređenje kvalitete življenja
Life Quality Improvement Organisation

**Kontakt: let@udruga-let.hr
www.udruga-let.hr
www.samohrani.com**

LET je neprofitna Udruga koja teži unapređenju kvalitete ranjivih skupina u hrvatskom društvu osmišljavajući i provodeći javnozdravstvene programe i pružajući socijalne usluge utemeljene na potrebama svojim korisnika.

Popis djelatnosti udruge LET uključuje provedbu programa smanjenja štete, razvoj zdravstvenih i socijalnih programa, rad s mladima, pružanje savjetodavne pomoći i skrb o bolesnima i ranjivim skupinama, zaštita ljudskih prava itd.